

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 21.11.2006
KOM(2006) 635 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS

KOHEESIORAHASTON VUOSIKERTOMUS (2005)

{SEC(2006)1366}

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Talousarvion toteutuminen	3
2.	Taloudellinen toimintaympäristö ja ehdollisuus	7
3.	Koordinointi liikenne- ja ympäristöpolitiikkojen kanssa.....	8
3.1.	Liikenne	8
3.2.	Ympäristö.....	9
4.	Tarkastukset	9
5.	Väärinkäytökset ja tuen keskeyttäminen.....	10
6.	Arviointimenettely	11
7.	Tiedottaminen ja julkisuus	12

KOHEESIORAHASTON VUOSIKERTOMUS (2005)

Tämä vuosikertomus esitetään koheesiorahastosta annetun asetuksen (EY) N:o 1164/1994 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Kertomus koskee koheesiorahaston toimintaa vuonna 2005.

1. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Koheesiorahaston sitoumuksiin vuonna 2005 käytettävissä olevat varat olivat 5 131 932 989 euroa (käypinä hintoina) 13 tukea saavalle jäsenvaltiolle. Sitoumuksiin sisältyvät teknisen avun määrärahat (8 100 000 euroa). On huomattava, että koheesiorahasto kattaa 13 jäsenvaltiota ja että Irlanti ei ole taloudellisen kasvun vuoksi enää oikeutettu koheesiorahaston tukeen 1. tammikuuta 2004 alkaen.

Maksusitoumusmäärärahat käytettiin lähestulkoon kokonaisuudessaan (99,99 prosenttia), eikä määrärahoja siirretty yhtään vuoteen 2006.

Taulukko 1. Yhteenveto maksusitoumusten toteutumisesta vuonna 2005 (euroina)

Maksusitoumusmäärärahat	Alkuperäiset	Lisäykset	Lopulliset määrärahat	Toteutuma	Peruutettu	Siirrot 2006
Talousarvio 2005	5 131 932 989	0	5 131 932 989	5 131 394 095	0	0
Vuodelta 2004 siirretyt määrärahat	2 084 326	0	2 084 326	2 084 326	0	0
Uudelleen käyttöön otetut määrärahat	0	0	0	0	0	0
Palautukset	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	5 134 017 315	0	5 134 017 315	5 133 478 421	0	0

Taulukko 2. Yhteenveto maksumäärärahojen toteutumisesta vuonna 2005 (euroina)

Maksumäärärahat	Alkuperäiset	Lisäykset	Lopulliset määrärahat	Toteutuma	Peruutettu	Siirrot 2006
Talousarvio 2005	3 005 500 000	- 905 667 578	2 099 832 422	2 095 501 859	4 330 562	0
Vuodelta 2004 siirretyt määrärahat	133 138 854	0	133 138 854	133 138 854	0	0
Uudelleen käyttöön otetut määrärahat	7 413 307	0	7 413 307	7 352 531	0	60 775
Palautukset	0	0	0	0	0	0

Yhteensä	3 146 052 161	- 905 667 578	2 240 384 583	2 235 993 244	4 330 562	60 775
-----------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	------------------	---------------

Vuoden yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana vallinneen suhteellisen hitaan maksumäärärahojen toteutumisvauhdin vuoksi 905,6 miljoonaa euroa maksumäärärahoja siirrettiin koheesiorahastolta Euroopan aluekehitysrahastolle (EAKR) osana muiden rakennerahastojen kanssa tehtävää kokonaismäärärahasiirtomenettelyä. Tämä siirto merkitsi, että maksumäärärahoista toteutui noin 99,8 prosenttia vuoden 2005 aikana.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2005 jäsenvaltioittain

Taulukko 3. Maksusitoumusmäärärahat vuonna 2005 (euroina)

Jäsenvaltio	Ympäristö		Kuljetukset		Tekninen apu	Yht.	
	Määrä	Osuus (%)	Määrä	Osuus (%)		Määrä	Määrä
España	852 915 773	47,2	955 633 794	52,8	-	1 808 549 567	35,2
Ellada	108 808 087	25,3	321 689 418	74,7	-	430 497 505	8,5
Portugal	289 926 872	59,2	199 774 911	40,8	-	489 701 783	9,5
Kypros	13 122 653	86,9	1 976 824	13,1	-	15 099 477	0,3
Ceska Republika	125 984 675	49,1	130 826 766	50,9	-	256 811 441	5,0
Eesti	33 779 915	38,5	53 970 504	61,5	-	87 750 419	1,8
Magyarország	157 491 180	50,7	153 050 527	49,3	-	310 541 707	6,0
Latvija	78 180 693	50,6	76 219 129	49,4	-	154 399 822	3,0
Lietuva	117 185 363	68,3	54 376 851	31,7	-	171 562 214	3,3
Malta	0	0	5 347 620	100	-	5 347 620	0,1
Polska	673 535 292	57,8	491 996 252	42,2	-	1 165 531 544	22,7
Slovensko	79 538 582	51,0	76 448 510	49,0	-	155 987 092	3,0
Slovenija	47 140 815	90,9	4 694 914	9,1	-	51 835 729	1,0
Tekninen apu	0	0	0	0	29 862 501	29 862 501	0,6
Yht.	2 577 609 900	50,2	2 526 006 020	49,8	29 862 501	5 133 478 421	100 %

Taulukko 4. Maksumäärärahat vuonna 2005 (euroina)

Uusien jäsenvaltioiden maksuja koskevissa luvuissa on otettu huomioon ainoastaan 1. toukokuuta 2004 jälkeen hyväksytyt koheesiorahastohankkeet (eli ISPA-hankkeisiin kohdennettua liittymistä valmistelevaa tukea ei ole otettu huomioon). Ennen vuonna 2004 tapahtunutta liittymistä hyväksytyt ISPA-hankkeita koskevat vuoden 2005 maksut esitetään alla olevassa taulukossa 5.

Jäsenvaltio	Ympäristö		Kuljetukset		Tekninen apu	Yht.	
	Määrä	Osuus (%)	Määrä	Osuus (%)	Määrä	Määrä	%
Espanja	654 401 989	47,2	732 303 612	52,8	-	1 386 705 601	62,0
Ellada	156 508 198	49,9	157 306 438	50,1	-	313 814 636	14,0
Ireland	12 004 179	73,2	4 391 663	26,8	-	16 395 842	0,7
Portugal	124 050 708	45,1	150 776 339	54,9	-	274 827 047	12,3
Kypros	0	0	5 058 456	100	-	5 058 456	0,3
Ceska Republika	0	0	15 326 716	100	-	15 326 716	0,7
Eesti	2 543 159	66,8	1 264 006	33,2	-	3 807 166	0,2
Magyarország	3 190 375	4,0	74 988 467	96,0	-	78 178 843	3,5
Latvija	0	0	20 441 701	100	-	20 441 701	0,9
Lietuva	0	0	48 866 247	100	-	48 866 247	2,2
Malta	0	0	0	0	-	0	0
Polska	0	0	17 411 326	100	-	17 411 326	0,8
Slovensko	2 664 822	61,3	40 784 213	38,7	-	43 449 035	1,9
Slovenija	0	0	8 542 556	100	-	8 542 556	0,4
Tekninen apu	0	0	0	0	3 168 067	3 168 067	0,1
Yht.	955 363 431	42,8	1 277 461 745	57,2	3 168 067	2 235 993 244	100 %

Jo neljäntenä vuotena peräkkäin etusijalla olivat liikennehankkeet, joskin jako liikenteen ja ympäristön välillä vaihtelee merkittävästi jäsenvaltioiden kesken.

**Taulukko 5. Uudet jäsenvaltiot – aiempia ISPA-hankkeita koskevat maksut vuonna 2005
(tekninen apu pois luettuna)**

Jäsenvaltio	Ympäristö		Kuljetukset		Yht.	
	Määrä	Osuus (%)	Määrä	Liikenne (%)	Määrä	%
Ceska Republika	37 842 669,97	64,2%	21 083 316,98	35,8%	58 925 986,95	11,4%
Eesti	16 146 155,41	56,6%	12 363 826,57	43,4%	28 509 981,98	5,5%
Magyarország	28 224 506,00	39,8%	42 706 981,30	60,2%	70 931 487,30	13,7%
Latvija	24 905 962,19	41,6%	34 943 875,20	58,4%	59 849 837,39	11,5%
Lietuva	12 859 292,90	38,6%	20 464 144,41	61,4%	33 323 437,31	6,4%
Polska	85 207 452,51	40,3%	26 464 614,43	59,7%	211 672 066,94	40,8%
Slovensko	20 033 296,36	43,4%	26 147 266,92	56,6%	46 180 563,28	8,9%
Slovenija	1 009 431,70	11,0%	8 137 626,12	89,0%	9 147 057,82	1,8%
Yht.	226 228 767,04	41,9%	292 311 651,93	58,1%	518 540 418,97	100,0%

Taulukko 6. Kauden 1993–1999 maksusitoumusten maksattaminen vuonna 2005 (euroina)

Jäsenvaltio	Maksattamatta olevat sitoumukset kauden alussa	Vapautetut	Maksut	Maksattamatta olevat sitoumukset kauden lopussa
España	305 739 244	30 456 151	70 983 944	204 299 149
Ellada	171 283 818	59 732 167	29 386 156	82 165 494
Ireland	33 705 504		4 067 959	29 637 545
Portugal	31 638 853		2 124 257	29 514 596
Yht.	542 367 419	90 188 318	106 562 316	345 616 784

Huom: Vuonna 2005 maksattamatta olevat sitoumukset eivät vastaa vuoden 2004 vuosikertomuksessa esitettyjä lopullisia määriä, koska vuoden 2004 taulukossa on epätarkkuuksia.

Koheesiorahaston maksusitoumukset perustuvat jaksotettuihin määrärahoihin. Toisin sanoen maksut seuraavat määrärahojen alkuperäisiä sitoumuksia. Mikäli kaikki hankkeet toteutetaan päätösten mukaisesti, maksattamatta olevia sitoumuksia syntyy automaattisesti päätöksentekopäivän ja loppumaksun eräpäivän välisen eron (yleensä 4–5 vuotta) vuoksi.

Maksattamatta olevien sitoumusten maksattamista jatkettiin ennen vuotta 2000 käynnistettyjen toimien osalta, jotta vältettäisiin liiallinen viive sitoumuksen ja maksun välillä. Vuoden alussa maksattamatta olevista sitoumuksista maksettiin tai vapautettiin noin 36,2 prosenttia vuonna 2005. Vuoden 2005 lopussa maksattamatta olevien sitoumusten määrä oli vain 6,7 prosenttia koheesiorahaston vuotuisesta talousarviosta (vuoden 2002 lopussa vastaava osuus oli yli 50 prosenttia ja vuoden 2003 lopussa 39 prosenttia). Maksattamatta olevien sitoumusten maksattamista jatketaan vuonna 2006 yhteistyössä hankkeiden toteuttamisesta ja maksupyyntöjen esittämisestä vastaavien viranomaisten kanssa.

Vuonna 2005 aloitettujen hankkeiden yksityiskohdat jäsenvaltioittain esitetään tämän kertomuksen liitteessä.

2. TALOUDELLINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA EHDOLLISUUS

Koheesiorahastosta annetussa neuvoston asetuksessa¹ liitetään makrotalouden ehtoja rahaston käytölle. Siinä säädetään, että ”rahastosta ei rahoiteta uusia hankkeita tai, jos kyseessä on merkittävä hanke, mitään hankkeen uusia vaiheita jäsenvaltiossa, jos neuvosto määräenemmistöllä komission suosituksesta katsoo, että tätä asetusta soveltava jäsenvaltio ei ole pannut täytäntöön [vakaus- tai lähentymisohjelmaansa] siten, että julkistalouden liiallinen alijäämä vältetään”. Tämä kuvaa koheesiorahaston tehtävää kansallisen tason talousarviotuen välineenä, jolla autetaan jäsenvaltioita säilyttämään makrotaloudellinen kurinalaisuutensa.

Neuvosto ei tehnyt päätöstä rahaston yhdellekään valtiolle suuntaaman rahoituksen keskeyttämisestä vuonna 2005. Kuudella uudella jäsenvaltiolla (Tšekki, Kypros, Malta, Unkari, Puola ja Slovakia) on vahvistettu olleen liiallinen alijäämä vuonna 2004. Unkaria lukuun ottamatta vuoden 2005 talousarviokehitys ei edellyttänyt lisätoimia, koska komissio totesi joulukuussa 2004, että kaikki jäsenvaltiot olivat toteuttaneet neuvoston suositusten mukaiset tehokkaat toimet. Kypros onnistui korjaamaan liiallisen alijäämänsä vuoteen 2005 mennessä ja muiden valtioiden (Puolaa lukuun ottamatta) lähentymisohjelma on neuvoston suositusten mukainen. Liiallisen alijäämän korjaamisen tavoiteajankohta on vuosi 2006 Maltan, 2007 Slovakian ja 2008 Tšekin osalta. Puolan lähentymisohjelmaan vuonna 2005 tehdystä päivityksessä ehdotetaan, että julkisen talouden alijäämä laskettaisiin alle 3 prosentin vuoteen 2009 mennessä, toisin kuin neuvoston heinäkuussa 2004 antamassa suosituksessa, jossa määräaika oli vuosi 2007. Neuvosto totesi lausunnossaan, että tämä ei riitä liiallisen alijäämän tehokkaaksi korjaamiseksi vuoteen 2007 mennessä, ja komissio aikoo suositella lisätoimiin ryhtymistä kasvu- ja vakaussopimuksessa tarkoitetun liiallisen alijäämää koskevan menettelyn puitteissa.

Vuonna 2005 kolme koheesiorahastosta tukea saavaa jäsenvaltiota (Kreikka, Unkari ja Portugal) joutuivat lisätoimien kohteeksi liiallisen alijäämää koskevassa menettelyssä.

Portugalin osalta liiallisen alijäämää koskeva menettely aloitettiin uudelleen sen jälkeen kun edellinen, vuonna 2002 käynnistetty menettely kumottiin vuonna 2004. Sen jälkeen kun alijäämä oli 2,9 prosenttia vuonna 2004, neuvosto aloitti uudelleen liiallisen alijäämää koskevan menettelyn vastatoimena vuoden 2005 ennustetulle 6,2 prosentin alijäämälle, ja suositteli tilanteen korjaamista viimeistään vuoden 2008 loppuun mennessä. Neuvosto totesi Portugalin vakaushjelman vuoden 2005 päivityksestä antamassaan lausunnossa, että ohjelman avulla on mahdollista korjata liiallinen alijäämä vuoteen 2008 mennessä.

Neuvosto päätti tammikuussa 2005, että Kreikka ja Unkari eivät olleet toteuttaneet tehokkaita toimia, joita neuvosto suositteli heinäkuussa 2004. Kreikan osalta komissio totesi kuitenkin huhtikuussa 2005, että se oli ryhtynyt toteuttamaan tehokkaita toimia saadakseen budjettialijäämänsä alle 3 prosentin vuonna 2006

---

¹ Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1164/94 6 artiklan nojalla, sellaisena kuin se on komission esittämässä kodifioitussa versiossa.

vastauksena neuvoston helmikuuta 2005 antamalle lausumalle. Neuvosto antoi lisää aikaa liiallisen alijäämän korjaamiseksi vuoteen 2006 saakka, ja tämä näkyy määrääjassa, joka asetetaan Kreikan tilanteen korjaamista koskevan vakausohjelman vuonna 2005 tehdyssä päivityksessä.

Unkarin osalta neuvosto antoi maaliskuussa 2005 uuden suosituksen, jossa se pyysi maata ottamaan käyttöön ylimääräisiä talousarviota koskevia toimenpiteitä heinäkuuhun 2005 mennessä ja korjaamaan sen liiallisen alijäämän vuoteen 2008 mennessä. Heinäkuussa 2005 komissio antoi tiedonannon neuvostolle, jossa se totesi, että Unkari oli toteuttanut tehokkaita toimia vuoden 2005 budjettialijäämän korjaamiseksi, että lisätoimet olivat kuitenkin tarpeen ja että vuoden 2006 alijäämätavoitteen saavuttamiseksi tarvittiin merkittäviä ja päättäväisiä sopeutustoimia. Lokakuussa 2005 komissio arvioi uudelleen Unkarin talousarviotilannetta ja suositteli neuvostolle, että se päättäisi toisen kerran vuoden 2005 aikana, että Unkari ei ole ryhtynyt tehokkaisiin toimiin korjatakseen alijäämänsä. Uudelleenarvioinnissa todettiin, että vuosien 2005 ja 2006 talousarviotavoitteista jäädään kauas, mikä kyseenalaistaa aiemmin vahvistetun määrääjän 2008 liiallisen alijäämän korjaamiseksi. Tilanteen vuoksi neuvosto antoi marraskuussa 2005 toisen 104 artiklan 8 kohdassa tarkoitetun päätöksen. Vuoden 2005 päivitys Unkarin lähentymisohjelmasta toimitettiin joulukuussa 2005 ja siinä on suunnitelma liiallisen alijäämän alentamisesta vuoteen 2008 mennessä. Neuvosto katsoi lausunnossaan, että suunnitelma oli merkittävästi uhattuna, koska menojen vähentäminen ei perustunut selkeästi määritelyihin ja määrällisesti ilmaistuihin toimiin. Neuvosto pyysi sen vuoksi Unkaria esittämään 1. syyskuuta 2006 mennessä uudistetun päivityksen lähentymisohjelmastaan.

Ehdollisuutta koskevia sääntöjä sovelletaan edelleen vuoden 2007 jälkeen. Koheesiorahastoa seuraavalla ohjelmakaudella koskevassa uudessa asetusehdotuksessa² tarkennetaan edelleen ehdollisuuslausekkeen soveltamista. Erityisesti neuvosto voi päättää, keskeyttääkö se kokonaan tai osittain rahaston kyseisille jäsenvaltioille antaman tuen päätöstä seuraavan vuoden 1. tammikuuta lähtien. Keskeytys koskee uusia sitoumuksia.

3. KOORDINOINTI LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖPOLITIIKKOJEN KANSSA

3.1. Liikenne

Vuonna 2005 liikenteen osuus koheesiorahaston kaikista maksusitoumuksista oli hieman alle puolet (49,8 prosenttia). Kuten aikaisemminkin komissio pyysi liikennemuotojen välisen tasapainon parantamiseksi jäsenvaltioita asettamaan etusijalle rautatiehankkeet. Tämän kertomuksen liitteessä luetellaan vuonna 2005 hyväksytyt hankkeet jäsenvaltioittain.

Liikennealalla yhteisön tukea jaetaan koordinoitusti eri välineillä: koheesiorahasto, ISPA, EAKR, Euroopan laajuisia verkkoja koskevat ohjelmat ja EIP:n lainat. Näiden välineiden rahoitustukea suunnataan erityisesti Euroopan laajuiselle liikenneverkolle (TEN-T).

---

² Neuvoston koheesiorahastosta antaman asetusehdotuksen 4 artikla, KOM(2004) 494 lopullinen, 2004/0166(CNS).

Yhteisön suuntaviivat Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi annettiin päätöksessä 1692/96/EY, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 884/2004/EY. Päätöksessä luetellaan 30 yhteisön edun mukaista ensisijaista hanketta, joista 14 on uudistettuja Essenin hankkeita. Päätöksessä edellytetään jäsenvaltioilta, että ne antavat kyseisille hankkeille etusijan.

Asetuksen (EY) N:o 1164/94, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella 1264/1999, 3 artiklan mukaan koheesiorahasto voi myöntää tukea yhteistä etua koskeville liikenteen infrastruktuurin hankkeille, joita jäsenvaltiot tukevat ja jotka yksilöidään Euroopan laajuisen liikenneverkkojen suuntaviivojen mukaisesti.

3.2. Ympäristö

Vuonna 2005 ympäristön osuus koheesiorahaston kaikista maksusitoumuksista oli hieman yli puolet (50,2 prosenttia). Koheesiorahaston tukemilla hankkeilla tuettiin yleensä ympäristöpolitiikan yleisiä tavoitteita, jotka liittyvät kestäväan kehitykseen ja erityisesti kuudennen toimintasuunnitelman seuraavien painopistealueiden tavoitteiden saavuttamista: luonnonvarojen ja jätteiden hallinta sekä ilmastomuutosten vaikutusten rajoittamiseen tähtäävät sijoitukset. Tämän kertomuksen liitteessä luetellaan vuonna 2005 hyväksytyt hankkeet jäsenvaltioittain.

Koheesiorahastosta tuettiin edelleen vuonna 2005 ympäristölainsäädännön täytäntöönpanoa myöntämällä suoraa rahoitusta infrastruktuureille ja tukemalla kannustimin direktiivien soveltamista. Tämä koski niin temaattisia tukitoimia, joilla oli alueellisia ulottuvuuksia (kuten luonnonsuojelu sekä kiinteiden jätteiden ja jäteveden käsittely) kuin ympäristövaikutusten arviointia.

Uudet jäsenvaltiot ovat vahvistaneet ensisijaisiksi menokohteikseen vesihuollon ja kiinteiden jätteiden käsittelyn. Investointi- ja infrastruktuuritarpeet ovat edelleen suuret keskeisimpien direktiivien ehtojen täyttämiseksi kiinteiden jätteiden ja vesihuollon (erityisesti yhdyskuntajätevesien käsittelyn) aloilla mutta myös ilmanlaadun parantamiseen ja teollisuusaasteiden vähentämiseen tähtäävissä hankkeissa. Tästä syystä koheesiorahastosta ympäristöinfrastruktuureille myönnettävä tuki on tärkeää uusille jäsenvaltioille.

4. TARKASTUKSET

Kreikan, Irlannin, Portugalin ja Espanjan tarkastustyö keskittyi vuonna 2005 edelleen seuraamaan avoimena olevia asioita kolmen jäsenvaltion hallinto- ja valvontajärjestelmien tehokkaassa toiminnassa. Jäsenvaltioiden (keskustasolla Kreikka, Portugal ja Espanja) kanssa sovittuja toimintasuunnitelmia valvottiin edelleen tarpeellisten mukautusten tekemiseksi.

Tarkastuksen sisältöön kuului järjestelmien sääntöjenmukaisuuden testaaminen kokonaisuutena ja hankekulujen laaja-alainen tarkastus, joka kohdistui hallintotason varmentavien tarkastusten tehokkaaseen toteutumiseen, julkisia hankintoja koskevien edellytysten täyttämiseen, tukikelpoiisiin kuluihin ja maksupyyntöjen laillisuuden ja säännönmukaisuuden varmistamisen julkisuuteen. Sen lisäksi vuonna 2005 aloitettiin erillinen tarkastus, joka kohdistuu virallisesti lopetettuihin hankkeisiin, jotta voidaan tutkia toimien päättämisestä vastaavien viranomaisten suorittamaa tilintarkastustyötä

ennen tarkastuslausunnon antamista. Espanjaan ja Portugaliin tehtiin yksi kuljetusalaan kohdistunut tarkastuskäynti.

Kaksikymmentä koheesiorahaston hanketta tarkastettiin perusteellisesti vuonna 2005. Näistä suurin osa oli Espanjassa ja Portugalissa, ja tarkastustoiminta Kreikassa keskittyi sääntöjenmukaisuuden tarkastamiseen.

Järjestelmien tasolla havaitut puutteet koskivat riittämätöntä jälkivalvontaa (hallinnolliset tai toiminnalliset varmistukset) ja otantatarkastuksista annetun komission asetuksen (EY) N:o 1386/2002 9 artiklan puutteellista noudattamista. Hanketasolla suurimmat puutteet havaittiin julkisten hankintojen sopimusmenettelyissä. Väärinkäytökset liittyivät kyseisten jäsenvaltioiden ristiriitaisiin menettelyihin ja sen määrittelemiseen, onko ja missä määrin mahdollista turvautua mahdollisten rahoitusoikaisujen soveltamiseen.

Komission asetuksen (EY) N:o 1386/2002 vaatimuksia vastaavien järjestelmien käyttöönottoa 10 uudessa jäsenvaltiossa koskevat asiakirjatarkastukset suoritettiin loppuun tammi-maaliskuussa 2005, minkä ansiosta komissio voi nyt luottaa järjestelmien käyttöönottoon. Järjestelmätarkastukset alkoivat vuonna 2005 ja niiden tarkoituksena on tarkastaa, että käytössä olevat järjestelmät vastaavat niiden kuvausta ja että ne toimivat tehokkaasti. Sen lisäksi vuoden 2005 aikana käynnistettiin erillinen tarkastus, jonka tavoitteena on varmistaa julkisia hankintoja koskevien sääntöjen asianmukainen soveltaminen liittymisen jälkeen tehtyjen sopimusten otokseen perustuen.

5. VÄÄRINKÄYTÖKSET JA TUEN KESKEYTTÄMINEN

Vuoden 2005 aikana Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) aloitti tutkimukset viidessä tapauksessa, jotka liittyivät koheesiorahastoa koskevan tiedon vastaanottamiseen. Kyseisistä tapauksista kaksi johti ulkoisiin tutkimuksiin ja yhden käsittely on jo päätetty, koska petosta ei havaittu. Kaksi jäljelle jäänyttä tapausta on siirretty vuodelle 2006 arviointia varten. Asetukseen (EY) N:o 2185/96³ liittyviä tarkastuskäyntejä ei tehty.

Kahdeksan tukea saavaa jäsenvaltiota ilmoitti 204 väärinkäytöstapauksesta, joissa on kyse 129 250 528 euron suuruudesta yhteisön tuesta, epäsäännönmukaisuuksista ja perusteettomasti maksettujen summien takaisinperinnästä sekä alaa koskevan tiedotusjärjestelmän perustamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 1831/94⁴ 3 artiklan mukaisesti. Näissä tapauksissa on tehty hallinnollinen tai oikeudellinen esitutkinta.

On syytä huomata, että neljä alkuperäistä tukea saavaa jäsenvaltiota toimi ilmoittajana suurimmassa osassa näistä tapauksista (192), että suurin osa tapauksista (152) koski Kreikkaa ja että kyseessä on yhteensä 91 653 202 euroa yhteisön tukea, joista 24 872 456 euroa on edelleen perimättä. Irlannin viranomaisten ilmoittamissa tapauksissa on kyse yhteensä 21 714 607 euron määrästä, joka vähennetään ennen lopullisen maksun esittämistä komissiolle. Sitä vastoin Portugalin viranomaiset ovat ilmoittaneet 16 tapausta, joissa on kyse 6 205 143 euron yhteisön tuesta ja Espanjan viranomaiset ovat ilmoittaneet 6 tapausta, joissa on kyse 8 668 985 euron yhteisön

---

³ EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2.

⁴ EYVL L 191, 29.7.1994, s. 1.

tuesta, joista summista jää vastaavasti perittäväksi 4 131 494 euroa ja 8 378 744 euroa.

Uusista jäsenvaltioista ainoastaan Tšekki, Viro, Unkari ja Liettua ovat ilmoittaneet tapauksista (Tšekki 6, Viro 2, Unkari 1 ja Liettua 3 tapausta), joissa on kyse pienemmistä summista kuin edellä mainitut. Melkein jokaisessa tapauksessa kyseessä olevat rahamäärät on vähennetty ennen maksupyynnön esittämistä komissiolle.

Muut uudet jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet komissiolle, että vuoden 2005 aikana ei ole havaittu väärinkäytöksiä. Jäsenvaltioiden on kuitenkin kiinnitettävä huomiota siihen seikkaan, että kansallisten ja/tai yhteisön tarkastuskäyntien aikana havaituista tapauksista osa ei ole johtanut ilmoitukseen asiaa koskevan säännösten mukaisesti.

Suurimmassa osassa ilmoitettuja tapauksia väärinkäytökset liittyvät julkisia hankintasopimuksia koskeviin sääntöihin, ja muissa tapauksissa hylättävien menojen esittämiseen.

Asetusta (EY) N:o 1831/94 muutettiin asetuksella (EY) N:o 2168/2005⁵ vuonna 2005. Muutokset koskevat seuraavia seikkoja: epäsäännönmukaisuuden määritelmä sellaisena kuin se on neuvoston asetuksen (EY) N:o 2988/95 1 artiklan 2 kohdassa; petosepäilyn määritelmä; sen hetken selventäminen, jolloin asiasta on tehtävä ilmoitus; ”konkurssin” määritelmä ja vapautus ilmoitusvelvollisuudesta konkurssin yhteydessä, paitsi esimerkiksi jos epäillään petosta; väärinkäytöksistä ilmoittaminen sähköisesti; ilmoituskynnyksen nostaminen 4 000 eurosta 10 000 euroon; tavoitteiden uudelleenmäärittely riskianalyysiä painottaen.

6. ARVIOINTIMENETTELY

Tarkistetun asetuksen (EY) N:o 1164/94, joka annettiin 16. toukokuuta 1994, 13 artiklan mukaisesti komission ja jäsenvaltioiden on varmistettava yhteisön tuen tehokkuus koheesiorahastohankkeita toteuttaessaan. Se tarkoittaa, että on käytettävä valvonta- ja arviointivälineitä, joiden avulla hankkeet voidaan sopeuttaa valvonnan ja arvioinnin tuloksiin.

Komissio ja jäsenvaltiot suorittavat tarpeen mukaan yhteistyössä Euroopan investointipankin kanssa kaikkien yhteisrahoitettujen hankkeiden (11 vuonna 2005) ennakoarviointia ja jälkiarviointia.

Hankkeiden toteuttamisen aikana ja niiden loppuunsaattamisen jälkeen komissio ja jäsenvaltiot valvovat hankkeiden toteuttamista, niiden tavoitteisiin pyrkimistä ja toteuttamisten vaikutuksia. Jokaisen tukihakemuksen mukana on oltava kustannus-hyötyanalyysi. Kustannus-hyötyanalyysistä on käytävä ilmi, että keskipitkällä aikavälillä tunnistetut sosiaalis-taloudelliset hyödyt ovat oikeassa suhteessa myönnettyyn tukeen. Komissio tutkii tämän arvion niiden periaatteiden pohjalta, jotka on esitetty vuonna 2003 julkaistussa kustannus-hyötyanalyysijä koskevassa

---

⁵ EUVL L 345, 21.12.2005, s. 15.

oppaassa⁶, joka on tarkoitettu niin hankkeiden tukijoiden kuin komission yhteiseen käyttöön.

Komissio tarjosi tähän pohjautuen vuoden 2005 aikana merkittävää menetelmätukea ja auttoi jäsenvaltioita valmiuksien kehittämistä koskevissa hankkeissa, joiden tavoitteena oli parantaa hankkeiden rahoituksellisten ja taloudellisten ennakkoonalyysien johdonmukaisuutta. Näin kehitettiin tähän tarkoitettu ohjelmisto (nimeltään CBA Software), joka on testivaiheen jälkeen nyt täysin toimintavalmis. Sen tavoitteena on antaa komissiolle ja sitä kautta tukea saaville jäsenvaltioille väline, joka voi auttaa niitä suorittamaan koheesiorahastosta rahoitettujen hankkeiden kustannus-hyötyanalyysiä.

Sen lisäksi vuonna 2004 suoritettu jälkiarviointi, joka käsitti 200 koheesiorahastohanketta kausilta 1993–2002, johti merkittävään seurantatyöhön vuonna 2005: perustettiin tilapäinen työryhmä suorittamaan priorisointia ja tämän kertomuksen suositusten uudelleen muokkaamista.

7. TIEDOTTAMINEN JA JULKISUUS

Komissio lähetti 9. maaliskuuta jäsenvaltioille joukon oheistavia asiakirjoja. Näiden asiakirjojen tarkoituksena oli muistuttaa tietyistä asetuksen 1164/94 säännöksistä ja luoda sääntöjä moitteettoman varainhoidon periaatteiden noudattamisen varmistamiseksi: järjestelyt 20 prosentin ennakkomaksun maksamiseksi; menettely, jossa sovelletaan ennakkomaksun takaisinmaksua kokonaan tai osittain ("M+12 -sääntö"); asetuksen 1164/94 liitteessä II olevan C artiklan 5 kohdan mukainen menettely ("M+24 -sääntö"); koheesiorahastohankkeiden päätösten tarkistamista koskevat suuntaviivat; siirtymäjärjestelyt ISPA:sta koheesiorahastoon niiden jäsenvaltioiden osalta, joita asia koskee.

Brysselissä pidettiin 20. huhtikuuta ja 15. joulukuuta tiedotuskokous 25 jäsenvaltion kanssa. Komissio esitti ensimmäisessä kokouksessa 200 koheesiorahastohanketta koskeneen jälkiarvioinnin seurannan, jonka päätelmistä keskusteltiin aikaisemmassa kokouksessa marraskuussa 2004. Joulukuun kokouksessa vaihdettiin ympäristövaikutusten arviointia koskevia hyviä käytänteitä.

Tiedotus- ja julkistamistoimenpiteistä 1. huhtikuuta annetun komission asetuksen (EY) N:o 621/2004 seurauksena pääosasto julkaisi selittävän huomautuksen Inforegio-sivuilla ja päivitti koheesiorahaston www-sivustoa.

---

⁶ http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docgener/guides/cost/guide02_en.pdf